

Utrikesutskottets betänkande

1985/86:7

om Sveriges relationer till Israel



UU
1985/86:7

Motionen

I motion 1984/85:1676 av Kerstin Ekman och Elver Jonsson (båda fp) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående Sveriges relationer till Israel.

I motionen heter det bl. a. att Sveriges kontakter med Israel bör förstärkas, bl. a. genom besöksutbyte på ministernivå, för vilket förutsättningarna förbättrats sedan regeringen i Israel beslutat dra tillbaka trupperna från Libanon. Det framhålls vidare att Israels rätt att leva vidare inom säkra och erkända gränser måste stå utanför varje diskussion. Samtidigt erkänns att det inte kan bli fred i Mellanöstern förrän palestinierna får möjlighet till en egen statsbildning av något slag.

Bakgrund

Sverige erkände Israel år 1949 och har sedan dess haft nära förbindelser med landet. Vår inställning till den långvariga konflikten i regionen bygger på ett antal grundläggande principer. Sverige ansluter sig till säkerhetsrådets båda resolutioner 242 av år 1967 och 338 av år 1973, av vilka bl. a. framgår att alla stater i området har rätt att leva inom säkra och erkända gränser. Enligt svensk uppfattning har med dessa resolutioner givits ett erkännande av denna innebörd till staten Israel.

Avgörande för en fredslösning är emellertid också att palestinierna otvetydigt tillerkänner Israel denna rätt och att Israel i sin tur erkänner palestiniernas rätt till nationellt självbestämmande, inbegripet rätten till en egen statsbildning. Det är vidare en svensk uppfattning att palestinierna bör vara part i en förhandling om en fredslösning av konflikten samt att PLO skall ha rätt att företräda palestinierna i en sådan förhandling. Israel bör med andra ord förhandla med PLO.

Sverige tar med skärpa avstånd från att våld brukas i konflikten. Vi har bl. a. kraftfullt vänt oss mot Israels folkrättsstridiga ockupation av Libanon och mot landets likaledes folkrättsstridiga bosättningspolitik på Västbanken liksom mot Israels attack mot Tunisien nyligen. På samma sätt tar Sverige självfallet bestämt avstånd från våldshandlingar från palestiniernas sida eller från arabstaterna i området. PLO:s bruk av sådant våld som ett medel i kampen måste enligt svensk uppfattning upphöra.

Utsikterna för en fredsprocess i Mellanöstern är fortfarande mörka. På

senare tid har gjorts vissa uttalanden som skulle kunna öppna vägen för en internationell fredskonferens om situationen, en tanke som Sverige uttalat stöd för. I sitt tal under det pågående mötet med FN:s generalförsamling framlade Israels premiärminister Peres en plan för fredsförhandlingar som inte tycktes utesluta att förhandlingarna skulle kunna föras inom ramen för ett internationellt konferensarrangemang.

När motionen väcktes hade det officiella besöksutbytet mellan Sverige och Israel bl. a. till följd av Israels ockupation av Södra Libanon under en tid varit av begränsad omfattning. Under första halvåret 1985 ägde dock besök på officiell nivå rum i båda riktningarna. Statsrådet Anita Gradin avlade officiellt besök i Israel i juni 1985.

Utskottet

Sverige upprättade diplomatiska förbindelser med Israel år 1950. Redan från början blev Sveriges relationer till Israel nära och vänskapliga. Båda våra länder är demokratier.

Sverige har också på olika sätt sökt medverka till en fredlig lösning av Mellanösternkonflikten. En av kärnfrågorna i konflikten är att palestinierna nekats rätten till nationellt självbestämmande. En annan är att PLO vägrat erkänna Israels rätt att existera och att vissa länder i regionen inte entydigt tillerkänner Israel legitimitet. Fredsförhandlingar bör enligt utskottets uppfattning föras mellan berörda parter, till vilka hör palestinierna själva. En fredslösning i området kräver även medverkan och vilja till kompromisser såväl från den israeliska regeringen som från dess motparter sida.

Nära och vänskapliga förbindelser och ett däremot svarande officiellt besöksutbyte bör eftersträvas med Israel. Det är utskottets förhoppning att utvecklingen skall möjliggöra de goda relationer med Israel som vi önskar.

Med det anförda torde motion 1676 anses besvarad.

Utskottet hemställer

att riksdagen förklarar motion 1985/86:1676 besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 21 november 1985

På utrikesutskottets vägnar

Stig Alemyr

Närvarande: Stig Alemyr (s), Karin Söder (c), Sture Ericson (s), Carl Bildt (m), Axel Andersson (s), Maj-Lis Löow (s), Margaretha af Ugglas (m), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Rune Ångström (fp), Sten Sture Paterson (m), Nils T Svensson (s), Gunnel Jonäng (c), Maria Leissner (fp) och Oswald Söderqvist (vpk).